

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:

Du bør helst ha prøvd å sveise før, dersom du vil lage denne grillen. Men har du erfaring, kan du trygt gå i gang med prosjektet.

TIDSFORBRUK:

1–2 dager

PRIS:

Cirka 1000 kroner

Hvis du vil bruke bålplassen i tørre perioder – og det er jo oftest da den brukes – bør du omkranse bålet med halvstor stein, slik at ilden ikke kan bre seg i gresset. Sørg for å ha vannslange eller vannbottle i nærheten. Lag bålet litt større enn diameteren på grillrista. Tenn opp en times tid før du vil grille.

Grill til bålplassen

Har du også en bål plass som bare brukes til pinnebrød og mashmellows? Lager du denne grillen, kan du utvide repertoaret – og få mye mer ut av bålplassen din.

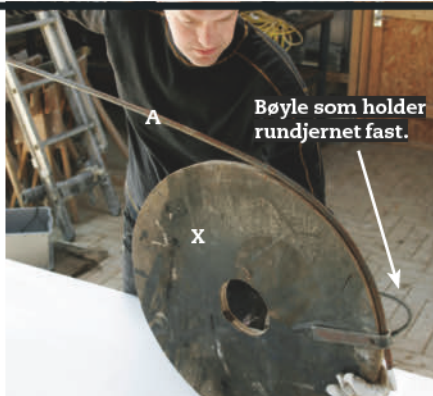
Det er hyggelig å flytte matlagingen ut når været er godt. Mange har en grill på terrassen til den «skikkelige» maten, og en bål plass i et uryddig hjørne til pinnebrød. Men kanskje kunne det være hyggelig å flytte ned rundt bålet og lage all maten der? Det kan du gjøre dersom du lager denne grillen. Barna vil like det, og du får en grill få andre har maken til.

Grillen er en enkel konstruksjon. Rista kan justeres i høyden slik at du selv bestemmer hvor tett den skal være på glørne. Den kan svinges 360 grader rundt og for eksempel slås helt vekk. Grillen står i en flyttbar fot slik at du bare stikker den i bakken ved siden av bålet. Og får du bruk for den et annet sted, kan du ta den med. Grillen kan også lages med andre rørdimensjoner enn de vi har brukt her når de bare tilpasses hverandre. Og har du ingen erfaring med å sveise, kan du for eksempel sage til delene selv, og få et sveiseverksted til å montere dem.

Slik lager du rista

For å få en helt rund ring rundt grillrista, skal du begynne med å lage en mal av for eksempel sponplate som du kan legge jernstanga rundt. Når ringen er sveiset sammen, skal de enkelte stengene som utgjør selve rista, sveises fast på ringen. Bruk avstandsklosser slik at stengene sitter med samme avstand.

Rista sveises fast til et mindre rør og stabiliseres med to skråstivere fra røret til rista. Røret med rista skal sitte utenpå et langt rør der det bores hull til en splint slik at grillrista kan justeres opp og ned med et håndtak.

1 Tegn en mal (X) til grillrista på et stykke sponplate, og skjær den ut. Monter hullbånd eller en liten bøyle av tynt platejern på siden som det 12 mm tykke rundjernet (A) kan festes i. Bøy jernet rundt malen, og kort av til ferdig lengde.

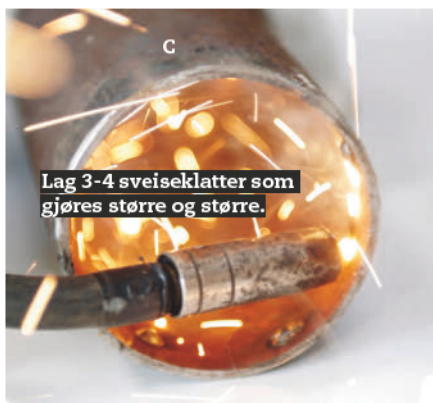

2 Sveis sammen ringen av 12 mm rundjern (A). Kontroller at ringen er plan. Er den ikke det, kan du lett bøye den slik at den blir helt rett.

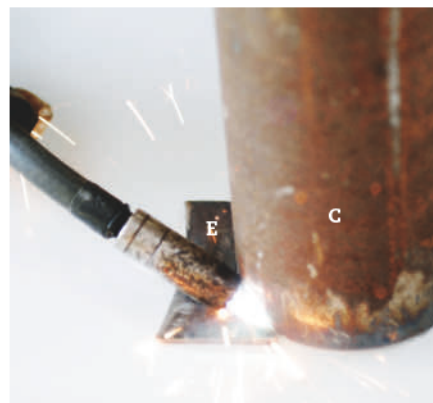
VIKTIG! Den riktige sveiseavstanden er ca. 1–1,5 cm ned til jernet.

3 Lag resten av rista av 8 mm rundjern (B). Skjær til stengene med vinkelsliper, og sveis dem fast på ringen. Begynn med den midterste stanga, og hold så samme avstand når du sveiser fast resten. Til sist skjæres de til med vinkelsliperen.

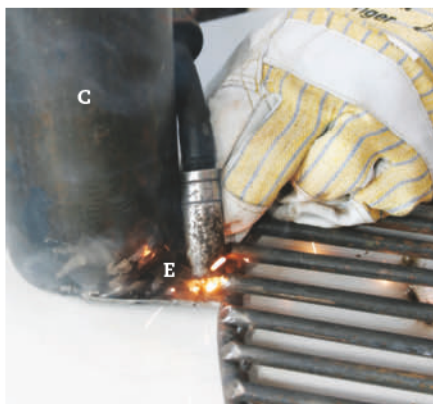
4 Tilpass røret (C) som skal sveises på rista slik at det passer utenpå det lange midtrøret (D). Røret skal innsnevres slik at det ikke sitter for løst. Det gjør du med 3–4 sveiseklatter til det passer. Litt frigang er ok slik at røret ikke går for tregt.

5 Sveis fast den lille platebiten (E) til røret (C). Platebiten skal forbinde røret og rista. Biten skjæres du til med en vinkelsliper.

6 Sveis fast et håndtak (F) midt på røret til rista (C). Skjær ca. 12 cm av ett-toms rør, og plassér håndtaket midt på røret på den motsatte siden av platebiten.

7 Sveis fast rista til platebiten (E) på det lille røret (C) med håndtaket. Med et håndtak på røret med rista kan du lett justere rista når du griller.

8 Sveis fast de to skråstiverne (G) fra toppen av røret (C) og ned til rista slik at grillen kan holde vekta av det som skal grilles. Skråstiverne skjæres ut av 12 mm rundjern.

Justérbar holder

1 Bor 5–10 hull i røret (D) med et 10 mm bor slik at du kan justere grillrista opp og ned. Riss opp ei midtlinje på røret før du borer slik at hullene kommer til å ligge på ei rett linje.

2 Lag et «lokk» (H) til røret (D). Bank litt på baksiden av plata slik at den blir konveks (buler utover) før du sveiser den fast på røret.

3 Snu plata (H) rundt og sveis den fast i toppen av røret (D). Når plata buler utover, kan det ikke stå vann på den, og røret er beskyttet mot regnvann.

Lag et jordspyd

Med et spyd som er til å stikke i bakken, kan du plassere grillen ved siden av bålet på få minutter. Spydet lages av to spisse trekanten som sveises på grillfoten.

Før du tar grillen i bruk, bør du slipe vekk de verste sveisegradene og avfette og male grillen slik at den ikke rustet. Når malinga er tørr, er grillen klar til bruk. Men strengt tatt trenger du ikke å male den – grillen vil likevel holde i mange år fordi metallet er så tykt. Men du bør male selve spydet som stikkes ned i bakken.

1 Utvid røret (L) med 3 sveissømmer eller striper av 1 mm plate. Røret (L) skal sitte på jordspydet og tilpasses slik at det kan gå inn i røret (J) – foten på holderen. Derfor bør det ikke være for mye frigang.

2 Sveis fast røret (L) på fotplata (M). Røret skal sitte akkurat i midten. Midten finner du ved å risse opp diagonale.

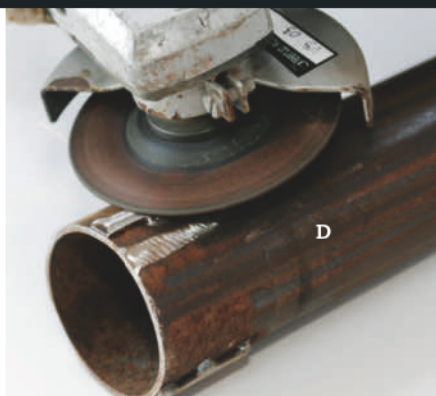
3 Sett spissene (N) og (P) på fotplata (M). Sveis først på den store trekanten og deretter de to mindre trekantene. De skal fungere som spydspisser når fotplata skal plasseres ved bålet.

4 Nå er alle delene til grillen ferdige. Slip vekk de verste gradene etter sveisingene med en vinkelsliper.

5 Avfett alle delene før du maler – unntatt selve rista. Bruk white spirit eller sprit til avfettingen. Vi bruker Hammerite-maling.

4 Utvid enden av røret (D) ved å lage 3 sveisesømmer eller sveis på 3 striper av 1 mm plate. Slip til sømmene med vinkelsliperen slik at det lille røret (J) akkurat passer over.

5 Sveis fast det lille røret (J) slik at røret med hullene (D) får en fot. Det lille røret er 20 cm langt og skal sveises fast slik at det forlenger røret (D) med ca. 15 cm.

6 Lag en splint (K) slik at du kan justere høyden på rista. Skjær 14 cm av et 8 mm rundjern, og sveis et kort tverrstykke eller eventuelt en ring i enden.

TIPS

Merk opp med et stykke papp. Når du skal forkorte større rør, kan du få enden helt plan ved å merke opp etter et stykke plast eller papp. Stykket må bare ha rette vinkler og rette sider. Rull det stramt rundt røret mens du risser opp en strek med noe spisst eller med tusj.

LOVER OG REGLER

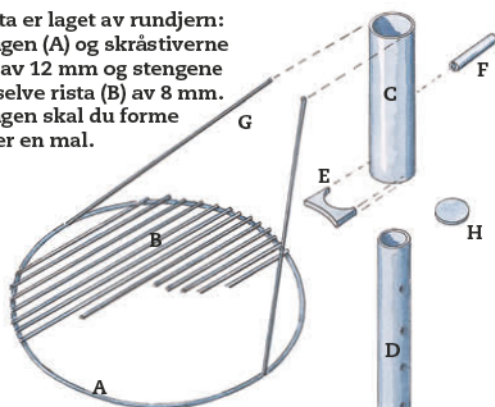
Sjekk reglene i din kommune om bruk av åpen ild. Det kan gjelde spesielle regler. Generelt skal bålrensing foregå slik at risikoen for skader er minimal. Tenn for eksempel aldri bål hvis det blåser mye eller er tørt. Og slukk alltid bålet når du er ferdig med det.

SIKKERHET

Pass på øynene dine når du sveiser. Du skal alltid bruke ei sveisemaske slik at du ikke ser sveiseflammen. Det gjør vondt og skader øynene dine. Bruk også solide skinnhansker som beskytter huden mot varmen og det ultrafiolette lyset.

Rista er laget av rundjern: Ringen (A) og skråstiverne (G) av 12 mm og stengene til selve rista (B) av 8 mm. Ringen skal du forme etter en mal.

Rista sveises fast til et kort rør (C) med en liten platebit (E). Røret (C) skal gå ut over det lange, smale røret (D) som har hull slik at rista kan justeres opp og ned med et håndtak (F) og en splint (K).

Det lange røret (D) skal ha et lokk (H) på toppen. Det skal bule litt oppover slik at det ikke kan stå vann på det.

Det lange røret (D) skal ha en fot (J) slik at grillen kan plasseres på det lille røret på jordspydet. (L)

Jordspydet består av ei fotplate (M) med trekantede plater (N og P) nede slik at det lett kan stikkes i bakken.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

12 mm rundjern:

- 1 stk. til ringen (A), 200 cm
- 2 skråstivere (G) á 60 cm

8 mm rundjern:

- 29 stenger (B), fra 25-65 cm
- 2 mindre biter (K) til splint

Jernrør, diameter 88,9 mm:

- 1 stk. til rist (C), 37 cm
- 1 stk. til foten (J), 20 cm

Jernrør, diameter 76,1 mm:

- 1 stk. til langt rør (D), 116 cm
- 1 stk. til holder (L), 15 cm

Jernplate, 3 mm:

- 1 stk. til rist (E)
- 1 stk. til rund plate (H), diameter 76,1 mm
- 1 stk. til fotplate (M), 20 x 20 cm
- 1 trekant til spyd (P), 35 cm
- 2 trekanter (N) á 35 cm

Dessuten:

- Sponplate til mal (X)
- 1 rør til håndtak (F), 12 cm, diameter 25 mm
- Hullbånd
- White spirit eller sprit
- Maling/rustbeskyttelse

Spesialverktøy

- MIG-sveiseapparat for CO₂ som dekgass
- Vinkelsliper
- Sikkerhetsutstyr